

Lucie Chaya

MODERNÍ KURANDERA II

nemožné lásky

motto

Moderní kurandera II

nemožné lásky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Lucie Chaya

Moderní kurandera II: nemožné lásky – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

MODERNÍ
KURANDERA II
nemožné lásky

Lucie Chaya

motto

© Lucie Chaya, 2023

Cover photography © Robert Rambousek, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-267-2534-3

ISBN e-knihy 978-80-267-2556-5 (1. zveřejnění, 2023) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-2557-2 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-267-2555-8 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

„Je to nemožné,“ řekla hrdost.
„Je to riskantní,“ řekla zkušenost.
„Je to zbytečné,“ řekl rozum.
„A co kdybychom to zkusili?“ řeklo srdce.

*Tobě,
který ses dotkl mé duše jako nikdo jiný,
odhalil mi taje magického ostrova Sardinie,
ukázal mi mé „doma“ i to, jak moc dokážu milovat,
a který budeš mít navždy místo v mém srdci.*

SarDuše
Lucie Chaya

*Když skrz magickou mořskou modř
se nebe a zem spojí,
v nitru – příbytku mořské víly (Znáte se?)
rozhostí se klid.
V tu chvíli v jednotě splyne vše
rozpolcené v dvojí.
Duše zlehka mávne křídly, vznese se a...
... znovu začne snít!
Ozvěna životů dávných napříč časem
esenci ducha rozzvučí.
Vnitřní hlas volá: Vzpomeň, to přece já jsem!
„Sardinkou“ s ostrovanskou duší a rysy
– byť v českém rouše – never ever... ever... ever...
nepřestaneš být.
Ta vůně rozpoznatelná mezi všemi
až vhání slzy do očí.
Rozmarýn, myrta, smil... jak ten drahý je mi!
Duše má jasno. Příště chce tak jako kdysi
v tajemné zemi nurágů a hrobek obrů
znovu se narodit.*

(6. 1. 2020 pláž východního pobřeží Sardinie)

PŘEDMLUVA, KTEROU TENTOKRÁT NEPŘESKAKUJ

Naše rozpomínání se může vypadat různě. I tak, že si v určitou chvíli přečteme knihu, která se nás něčím hluboce dotkne.

Pohnutkou pro to, veřejně vyprávět některé etapy příběhu mého života, k nimž není úplně jednoduché se ani po tolika letech vracet, není můj exhibicionismus, ale pokus inspirovat konkrétním příběhem, který se skutečně stal.

Osobně vnímám spisovatele jako katalyzátor zkušeností druhých lidí. Katalyzátor je látka, která způsobí reakci jiných elementů, aniž se sama změní. S ostatními elementy se nepromísí, ale umožní jim, aby projevily své schopnosti, svůj potenciál a iniciuje tak jejich proměnu. Věřím, že čtením příběhu jiného člověka může dojít v našem nitru k podobné proměně. Můžeme objevit něco významného sami v sobě. Získat na některé události svého života náhled z jiného úhlu pohledu. Spatřit tak ve svém životě dosud skryté souvislosti. Získat sílu a inspiraci pro životní kroky, kterých jsme se dosud obávali. Dojít určitého uvědomění, pochopení a někdy i smíření.

Spisovatele vnímám podobně jako malíře. Stane před prázdným papírem či prázdnou obrazovkou počítače a každý odstavec je jednotlivým tahem štětce. Oba se snaží vyjádřit a dostat ven cosi ze svého nitra a ani jeden z nich předem neví, jak přesně bude vypadat konečný celek. Necháávají se unášet poryvy inspirace, které se chvílemi více, chvílemi méně intenzivně vzdouvají v jejich duši a opírají se do plachet jejich tvořivosti. A také se oba za nekončenně dlouhých dnů bezvětrí dusí ve vlastní šťávě niterných bojů a pochybností.

Spíš než jako spisovatelku vnímám sama sebe jako vypravěčku příběhů. Teď toho mého, někdy v budoucnu možná i příběhů smyšlených, které však budou vždy vyprávěny prizmatem mého světa, mých osobních zkušeností a které rozezvučí struny duše podobně naladěných bytostí.

Zatímco píšu tuto předmluvu, slyším, jak se na okno po mnoha týdnech sucha mohutně rozbušily vytoužené kapky životadárného a očištného deště. Úplně cítím tu vlhkost ve vzduchu a vnímám, jak je vyprahlá zem žíznivě vpíjí a jak velkou jí přinášejí úlevu. Myslím, že když člověk čte správnou knihu ve správný okamžik, může na něj zapůsobit přesně takto. Očištně, léčivě, regeneračně, životadárně. A moc přju této knize, kterou jsem byla schopna napsat, až když nazrál čas, aby si našla v ten vhodný moment i své čtenáře a čtenářky. Až dnes vím, že první díl byl jakousi přípravou na tuto druhou část příběhu. K mému překvapení vznikne i třetí díl, který už má v mé hlavě jasné kontury. Kdyby mi někdo řekl, teď napíšeš jako svou prvotinu trilogii, nenapsala bych ani řádek. Připadalo by mi to příliš velké sousto. A tak jsem vděčná, že vidím vždy jen za ten nejbližší roh.

Z celého srdce děkuji ženám z mé dnes již velmi početné kurandevské rodiny, které mě při psaní této knihy energeticky na dálku podporovaly. Cítila jsem to. Děkuji milé duši redaktorky této knihy Heleně Varšavské za zmínku ve správnou chvíli o četbě textu Jitky Vodňanské, v němž se otevřeně svěřila s tím, jaký vnitřní boj sváděla ve chvíli, kdy psala svůj velmi intimní autobiografický příběh o vztahu s Václavem Havlem. Jak v každé chvíli zvažovala, co je ještě pro příběh důležité a co ne. Byla jsem ve stejném procesu a velmi mi to pomohlo. Za technickou pomoc děkuji Janě Andrěškové, díky ní si můžete pod QR kódy na konci vybraných kapitol najít doplňující informace a obrazový materiál, které dávají knize i představě o Sardinii další rozměr.

Děkuji také členům Frankovy rodiny. Skutečnost, že nevnímají zveřejnění tohoto příběhu jako invazi do svého soukromí, ale i jako příležitost hlubokého léčení pro sebe i druhé, mi při psaní náročných pasáží dávalo sílu pokračovat. Nikdy jsem nechtěla svým psaním komukoliv ublížit.

Děkuji těm, kteří mi ze dne na den naprosto neplánovaně umožnili zavřít se v době letního slunovratu při dokončování rukopisu na týden do domu na mořském útesu. Tam, kde se hlavní část vyprávěného příběhu odehrála. Duch tohoto místa, v andské tradici *paqarina*, mi poskytl láskyplnou náruč pro dopsání nejtěžší pasáže.

A tebe si nechávám nakonec, drahý Franco. Děkuji, že jsi vstoupil do mého života a že jsi mi v momentě mé tvůrčí krize jasně ukázal, jak vypadá tvá podpora z jiné dimenze.

LuciFraPerSempre.

Lucie Chaya

PRVNÍ ČÁST

1. KDYŽ SE EXISTENCE SMĚJE

Silnice přede mnou se jemně vlnila jako had. Po levé straně se mi otevíral půvabný výhled na jezero Sarche zahalené mlžným oparem, z něhož se tyčily věže malebného hradu. Takhle z dálky to vypadalo, že vystupuje přímo zprostředka jezera. Působilo to až pohádkově. Ve skutečnosti to byl optický klam, který byl prozrazen každému kolemjedoucímu hned o pár set metrů dál, kde se otevřel pohled na poloostrov, z něhož hrad vyrůstal. Vinice na okolních svazích a pár cypřišů lemujících silnici přispívaly k pocitu, že se člověk nachází v toskánské krajině. Jen okolní vysoké skalní štíty v ní působily jaksi nepatřičně a každému návštěvníkovi jasně oznamovaly, že se nachází v severoitalském Trentinu, strážném alpskými štíty.

Tenhle úsek zadní cesty spojující Trento – hlavní město provincie Trentino – s jezerem Garda jsem měla moc ráda. Vedla takzvaným Údolím jezer, které za svůj název vděčí skutečnosti, že se jich tu rozkládá hned několik. S každou ostrou zákrutou serpentin jako bych se víc a víc nořila do svého nitra. Už před mnoha lety jsem dávala této cestě přednost před sice pohodlnou, ale velmi studeně působící dálnicí vedoucí širokým údolím Adige, která zároveň představovala hlavní a velmi frekventovanou spojnici mezi Rakouskem a střední Itálií.

Tehdy jsem jezdila poměrně často jako novinářka do Ledrenského údolí nacházejícího se kousek v horách nad Gardou, protože jsem se podílela na obnovování ledrensko-českých vztahů. Během první světové války bylo veškeré obyvatelstvo odsunuto do českého vnitrozemí. V českých rodinách pak Italové prožili čtyři dlouhé

válečné roky. V té době by mě ale ani ve snu nenapadlo, že budu v Trentinu o pár let později dokonce i žít, protože můj syn se téměř zázrakem dostane na střední školu v horách jen o jedno údolí dál, mimo jiné i díky pohostinnosti a pomoci mých ledrenských přátel při jeho přípravě na přijímací zkoušky.

Měla jsem namířeno do vsi Pietramurata (v překladu Zděný kámen) přímo uprostřed vinic, kde jsem si pronajala byt v jednom z rodinných domků. A na rozdíl od předchozího domečku ve vedlejší vesnici Sarche jsem v tomhle nebydlela sama.

Můj čerstvě osmnáctiletý syn Lukáš studoval vysokohorské lyceum v trentinských horách už druhým rokem. První rok studia se pro něj nesl v duchu očistce v podobě církevního internátu, který byl pro něj jakožto cizince s chabou znalostí italštiny jakousi neoficiální podmínkou studia, aby byl italským prostředím obklopen co nejintenzivněji. Další školní rok by ho tam ale dobrovolně nikdo nedostal ani párem volů. Té podmínce nebo spíše důraznému doporučení ze strany školy jsem rozuměla, přestože to pro mne znamenalo dvojnásobné měsíční náklady, a svůj účel to jistě splnilo.

Zároveň jsem ale chápala i to, že se Lukášovi ani trochu nelíbila naprostá ztráta poměrně velké svobody, na kterou byl zvyklý z posledního období v Čechách díky cestovatelskému charakteru mé novinářské práce. Zatímco v devítce byl ve třídě velkým oblíbencem, protože v mé nepřítomnosti pořádal doma párty u krbu, s vodní dýmku (jak jednou prozradil propálený flíček na parketách) a *Divokými koňmi* Jarka Nohavici, striktní internátní režim, který mu nedovoloval ani vycházky, byl pro něj naprostým šokem. Ani jeden jsme netušili, s čím vším bude studium spojeno. Jediná informace, na kterou jsme se soustředili, byla ta, že se stane průvodcem po horách a instruktorem lyžování. Představa lyžování v rámci výuky se mu zamlouvala. Že to bude obnášet třeba také pět hodin latiny týdně, na to nedohlédli ani jeden z nás. Milosrdná Existence nám to oběma dávkovala pomalu. A asi to tak bylo dobře.

Už pár měsíců jsme tedy bydleli zase společně. Tady v Údolí zer mezi vinicemi. A spolu s námi i jeho ruská přítelkyně Clarissa, se kterou se seznámil na intenzivním kurzu italštiny v Římě a které se podařilo téměř nemožné: přemluvit své rodiče, aby jí dovolili

magisterské studium na vyhlášené fakultě sociologie v Trentinu, na kterou následně úspěšně složila přijímací zkoušky.

Ač to tak na první pohled nevypadalo, Clarissa byla o čtyři roky starší než Lukáš. Jejich věkový rozdíl do určité míry stírala Lukášova schopnost rychlé orientace v neznámém prostředí, kterou si začal osvojovat úplně odmalinka. Poprvé jsem ho vzala na delší cestu do zahraničí, když mu nebyly ještě ani tři roky. Autobusem čtyřicet hodin cesty z Prahy do Říma, protože na letadlo jsem tehdy jako studentka samoživitelka neměla, a dalších několik hodin autem do jižní Kalábrie. Vybavila jsem si, jak se to tehdy mojí mamince vůbec nelíbilo. Mně bylo dvaadvacet a Lukášovi dva. Dneska už jí celkem rozumím. „Jeď sama a Lukáše mi tu nech. A já si vezmu ve škole neplacené volno,“ namítala bezradně tváří v tvář té pro ni těžko ucho-pitelné nejistotě.

„Tak já pojedu k moři a Lukyho nechám doma, jo?“ zavřela jsem nesouhlasně hlavou. „To moře mu udělá dobře, a navíc mu určitě pomůže na ty jeho občasné ekzémy na ruce,“ namítla jsem mírně, ale pevně. Rozuměla jsem jejímu strachu, ale rozhodně jsem neměla v úmyslu nechat se zviklat. Lukáš pojedou k moři se mnou. Naštěstí nenaléhala dlouho. Moc dobře věděla, že si to udělám po svém. Ko-neckonců málokdo mě znal tak jako ona.

A tak jsme si já, Lukáš a Clarissa v domečku mezi italskými vinicemi v tomto zvláštním česko-ruském uskupení žili společně už několik měsíců. Já jsem bývala celkem často pryč, ať už kvůli novinářské práci nebo bodyworku, individuální sezení jsem poskytovala přes své kontakty v Miláně a v Padově.

Právě jsem se vracela z Padovy, kde jsem strávila pár dnů u své kamarádky Lary. Pracovala jsem nejen s ní, ale i s několika jejími kamarádkami. A mimoto byla Lara také velmi zvědavá na osobní vyprávění zážitků z mé cesty s Mamanim do Peru, odkud jsem se vrátila teprve před šesti týdny. Hluboký proces, kterým jsem tam prošla, se mi dařilo integrovat do mého energetického systému jen velmi pomalu.

S Larou jsem se seznámila na Mamanihových seminářích, kde jsem navázala několik velmi hlubokých přátelství s lidmi rozestými prakticky

po celé Itálii i Švýcarsku. Měla samozřejmě přečtené i všechny Mamaniho knihy a věděla, že tu nejoblíbenější – *Kuranderu* – jsem přeložila do češtiny. Mamaniho kurzy byly víceúrovňové, účastníci se tak vidali opakovaně a často na kurzech vznikaly skupinky, které se navštěvovaly i mimo kurzy. Za úplňku společně podnikaly *bagno della luna* – noční lunární koupele založené na tom, že podle andského učení se při úplňku voda nabíjí léčivou magnetickou energií. Koupele v otevřených přírodních zdrojích, například jezerech, bylo třeba provádět v noci, protože magnetický náboj vody se každé ráno s východem elektricky nabitých slunečních paprsků neutralizuje.

Můj výcvik s Mamanim byl velmi intenzivní a probíhal vícekojně. Z těchto skupinek, které se tvořily v průběhu mnoha let, jsem znala vždycky jen pár lidí, kteří se účastnili Mamaniho výcviku až v posledních letech. I Lara byla součástí jedné z nich a znala tak osobně pár účastníků naší výpravy do Peru.

„No to je neuvěřitelné, co se ti v Peru všechno přihodilo,“ vydechla ohromeně Lara, když ze mě vymámila všechny podrobnosti mé hluboce transformační zkušenosti uprostřed peruánské pouště, kde jsem vstoupila nečekaně a napřímo do kontaktu s duchy jedné významné citadely a na jejich žádost jsem tam probděla sama celou noc. Podobně jako hrdinky Mamaniho románů.

Lara seděla naproti mně u malého stolu ve své minikuchyni, kde jsme spolu v předchozích měsících propovídaly už několik dlouhých večerů. Dlaněmi z obou stran objímala růžový baculatý hrnek, ze kterého usrkávala horký bylinkový čaj. Kaštanové vlasy jí ve vlnách splývaly podél tváří a dotýkaly se jejích ramenou. Díky ostře řezaným rysům působila její tvář lehce přísným dojmem, i když se usmívala. Ale jen do chvíle, kdy Lara otevřela pusou. Měla srdce na jazyku i na dlaní. A také nízkou sebedůvěru v důsledku několika životních ran, kterou nabývala zpátky jen velmi pomalu. Pracovaly jsme na tom.

Pozorovala jsem vlnivé spirálky páry, které tančivě stoupaly vzhůru nad jejím hrnkem. Ráda jsem pozorovala projevy přírodních živlů ve všech jejich formách. Lara měla z mého vyprávění oči navrch hlavy. Něco už jsme si řekly telefonicky, ale některé podrobnosti se dozvěděla až dnes. Sykala na mě jednu otázku za druhou.

„A to jsi tam jen tak šla na celou noc? Nebála ses, že se ti něco stane?“

„Víš, těžko se to vysvětluje. To, co se mi tam tehdy stalo, bylo tak silné a překvapivé, že mě to v tu chvíli nějak nenapadlo. A taky když s tím Hernán zpočátku nesouhlasil, měla jsem co dělat, abych ho přesvědčila. Opravdu bát jsem se začala vlastně až ve chvíli, kdy už bylo pozdě. Už jsem byla tam. Sama. Ale měla jsem v jednu chvíli fakt co dělat, abych tam nepřišla o rozum,“ přiznala jsem upřímně a vzpomněla jsem si na silné, jakoby elektrické proudy, které tam oné noci procházely mým tělem.

„Proto asi nechtěl, abys tam byla sama celou noc. Seš dobrá. Fakt. Já bych se asi hrůzou zbláznila,“ pronesla Lara obdivně a významně přitom pozvedla obočí. Pak se na mě zkoumavě podívala a zvědavě se zeptala: „A jak se teď cítíš? Cítíš nějakou změnu?“

Chvíli jsem přemýšlela, jak vysvětlit a popsat něco, co jsem zatím ještě ani sama pro sebe nedokázala zachytit slovy. Zahleděla jsem se pro změnu do sloupce páry stoupající z mého hrnku s glazurou barvy mědi a pak jsem pomalu, zamyšleně, jako bych z jeho vlnivých kudrlinek četla odpověď, tiše pronesla: „Ano, cítím se jinak... Jako by se tam ve mně něco přeskládalo a teď si to teprve všechno pomalu sedá... Jako by se tam do mě něco nahrálo nebo jsem si vzpomněla na něco dávného. Jako by to byl začátek něčeho nového. Něčeho velkého. Ale nejsem si ještě úplně jistá, co přesně to je...“

„Ale vždyť to je přece jasný jako facka! Ty jsi prostě taková naše evropská kurandera. To, co se ti přihodilo v Peru, to jen potvrdilo. Jinak bys už předtím neuměla to, co děláš se mnou a s ostatními tady. A proč myslíš, že jsi hned za dva týdny po návratu z Peru jen tak z ničeho nic dokázala vést první pětidenní seminář? A že se ti hned naplnil? Myslíš, že to tak má každý?“

Nebylo to tak jednoduché, jak to na první pohled vypadalo. Ten proces v mém nitru stále ještě dobíhal. Určitá část mého já s tím, co se stalo v ruinách posvátného chrámu, stále ještě bojovala. A trochu pochybovala. A tahle moje část pokládala otázky, na které nedostávala odpověď. Opravdu já? *A proč zrovna já?* Zároveň to ale všechno zapadalo do celkové mozaiky a pocitu, že mám odmalinka některé

věci „nějak jinak“, jako bych podstupovala nějakou dlouhou přípravu na něco. Aniž bych tušila, co to něco je.

„No a co Franco a to, co se stalo v Peru? To je přece jasný důkaz!“ přerušila moje úvahy Lara s vítězoslavným výrazem ve tváři. „Před týdnem jsme se potkali s grupou kvůli *bagno della luna*. Byla tam i Marina, se kterou se Franco seznámil krátce před odjezdem do Peru. Říkala mi předtím o jeho problému s erekcí. A víš, co se stalo? Co se vrátil z Peru, tak prý najednou žádný problém s erekcí nemá.“

„No, nemá...“ pousmála jsem se, a i když jsem se opravdu snažila tomu zabránit, zaznělo to trochu hořkobolně. Od našeho nečekaného a hlubokého propojení s Frankem v Peru a jeho následného rozhodnutí k ústupu uplynulo teprve pár týdnů. Bylo to přece jen stále čerstvé.

Franco.

Cosi ve mně žaslo nad tou nepravděpodobnou shodou jmen tří významných Franků mého života. Kvůli jednomu jsem se v šestnácti naučila italsky, díky druhému Frankovi, který si získal mé srdce, jsem poznala důvěrně Sardinii a třetí byl svědkem mého peruánského rozpomínání se. Tak třikrát a dost?

„No ale je tu něco, co nevíš,“ odvětila Lara důležitě. „Nechtěla jsem ti to říkat do telefonu.“

Tázavě jsem se na ni podívala.

„Představ si, že jí řekl, že ten návrat erekce je její zásluha. A ona tomu věří! Chápeš to? Nedokázala jsem jí říct, že je to vlastně úplně jinak.“

„No vidíš, jak je šikovná,“ poznamenala jsem s úsměvem. „Tak ji u toho nech. Vždyť to vůbec není důležité. Nepotřebuju veřejné zásluhy. Asi nevěděl, jak to vysvětlit...“ Víc jsem se k tomu vyjadřovat nechtěla. V Peru jsem jasně zahlédla Frankův velký vnitřní potenciál, ke kterému dosud nemá přístup, ale při čtení jeho dopisu během zpátečního letu z Peru jsem si uvědomila, že v sobě nemá dostatečnou vnitřní sílu na to, aby ho ta moje brzy nerozmetala. On to v jakémsi pudu sebezáchovy vytušil a vzal nohy a ramena. Zatím byl stále ve fázi, kdy bude stát v koutě a hledat výmluvy, kterými zdůvodní sám sobě, že ve svém životě nic změnit nemůže, i když by moc chtěl. Co jsem právě vyslechla, to jen potvrzovalo.

Nedokázala jsem se ani zlobit. Bylo to téma, do kterého jsem se potřebovala někdy později v klidu ponořit. Ale sama. Záměrně jsem proto změnila téma. „Myslím, že o mně už jsme toho dneska napovídaly dost. Co kdybys mi řekla něco o tom tvém novém zaměstnání?“ navrhla jsem.

„Dobře, ale slib mi, že někdy uděláš ten svůj kurz i pro nás tady v Itálii. Já bych se ho moc chtěla zúčastnit,“ udělala na mě Lara žertem psí oči.

Věděla jsem, že její sebedůvěře by ten kurz rozhodně pomohl. „Slibuju ti, že se nad tím zamyslím, ano?“

V pohroužení do svých myšlenek jsem dojela až k našemu aktuálnímu domovu v Pietramuratě. V oknech přízemního bytu se svítilo. Po roce, kdy jsem tu žila v podstatě sama, to byla příjemná změna. Stejně tak bylo příjemnou změnou, že při mých návratech z pracovních cest, jako byla tato, mě vítala v kuchyni libá vůně. Bydlení nejen se synem, ale i se „skorosnachou“ mělo své výhody. Navíc jsme si opravdu rozuměly.

Po společné večeři s Lukášem a Clarissou, prokládané příjemným povídáním, jsem sedla k e-mailům, k nimž jsem se na cestách pár dnů nedostala. A jeden z nich mi udělal opravdu velkou radost. Nakladatelství Motto mi poslalo návrh překladatelské smlouvy, což znamenalo, že Hernán Mamani konečně souhlasil s překladem další knihy. Mohla jsem tedy přeložit knihu, kterou to před čtyřmi lety v Miláně všechno začalo. Věděla jsem, že než se doladí smlouva, bude to zase chvíli trvat, ale podstatné bylo, že po dlouhých měsících průtahů, kterým jsem úplně nerozuměla, řekl Hernán konečně své ANO. Možná to souviselo s naší společnou cestou do Peru.

Podzimní dny plynuly a v Údolí jezer se nesly v duchu vinobraní. Trentino má své autochtonní odrůdy: červené Teroldego, Marzemino, které opěvoval dokonce i Mozart v opeře Don Giovanni, nebo bílou Nosiolu. Jak jsem se dozvěděla při natáčení jedné z reportáží pro televizní pořad *Objektiv*, část úrody se nechávala záměrně přemrznout a pak se sušila v průvanu na speciálních sítích, aby se pak tyto hrozny proměnily ve velmi sladké dezertní víno s vyšším podílem alkoholu.

Přezdívalo se mu meditační. Líbilo se mi to tak moc, že jsem touto informací tehdy reportáž zakončila.

Kromě vína se k mému překvapení pěstovalo v okolí na dřevěných pergolách i kiwi. Tvar listů těchto popínavých stromů se v mých očích vzdáleně podobal tvaru přerostlých listů lípy. Při dlouhých procházkách jsem si plnými doušky užívala příjemného babího léta. Mnohé reklamní slogany lákaly turisty do Trentina mimo jiné na vysoký počet slunečných dnů. Zda jich bylo ročně skutečně až tři sta, jsem nepočítala, ale více slunce mi rozhodně vyhovovalo. Člověk má hned radostnější náladu.

Údolí vládnou v podstatě celoročně i nesrovnatelně vyšší teploty, než na které jsem zvyklá z Čech, přestože horské hřebeny Alp jsou nedaleko. Je to způsobeno specifickým mikroklimatem nedalekého jezera Garda, nejsevernějšího místa na světě, kde dokážou plodit olivovníky. Nachází se na 46. rovnoběžce a jeden z místních výrobců nazval svůj olivový olej jednoduše podle ní – 46. *rovnoběžka*. Díky zvláštní kombinaci alpského a středomořského mikroklimatu má zdejší olej specifickou chuť i jedinečné vlastnosti, což však umí ocenit především zkušení fajnšmekři.

Při jedné podvečerní procházce, kdy už se krajina halila do červeného závoje zapadajícího slunce, mi zazvonil telefon. Na displeji se objevilo Manuelovo jméno. Byl to další z mých blízkých přátel, kterého jsem poznala na Mamaniho semináři šamanské masáže. Bydlel v Luganu, italské části Švýcarska, nedaleko Hernána, kde jsem ho už několikrát na pár dnů také navštívila.

„*Sorellina*, sestřičko!“ zvolal do telefonu, jak bylo jeho zvykem.

„*Fratellino*, bratříčku!“ nezkazila jsem ani já naši obvyklou úvodní hru. Postřehla jsem však, že jeho hlas je dnes méně rozverný než obvykle, což mohl zaznamenat jen ten, kdo ho znal opravdu dobře, protože jeho typická nálada byla na úrovni rozvernosti, kterou lidé často nepocítí a nedokážou vyjádřit ani jednou v životě.

„Už to víš?“ položil mi napřímo otázku. Vzhledem k tomu, že se mě ani nezeptal, jak se mám, muselo jít o něco velmi důležitého.

„Co mám vědět?“ zeptala jsem se.

„Takže to ještě nevíš,“ konstatoval věcně.

„Ale co, Manu?“ zopakovala jsem netrpělivě.

„V listopadu se na semináři nevidíme,“ řekl.

„Proč bychom se neviděli? Já jedu.“ Jestli mi tedy dorazí nějaké peníze za faktury, které už jsou dávno po splatnosti, pomyslela jsem si. „Ty jet nemůžeš?“

„Já taky můžu. Ale Hernán to zrušil. Tenhle kurz i všechny ostatní. Rozhodl se z osobních důvodů, že už nebude dělat semináře.“

Měla jsem pocit, jako by mi dal někdo herdu do zad. „Co to povídáš... To myslíš vážně? Víš to jistě?“ přeptala jsem se nevěřicně.

„Ano, vím. Je to ověřená zpráva, věř mi.“

Bydleli kousek od sebe. Neměla jsem důvod mu nevěřit. Sedla jsem si na zelenou mez a s telefonem v ruce jsem se mlčky zahleděla do dáli.

„Jsi tam?“ znepokojil se.

„Jsem, Manu. Můžeme si zavolat později? Potřebuju to v sobě nějak schroupat. Děkuju, že jsi mi to zavolal.“

„Jasně, jen jsem měl takový zvláštní pocit, že bys to měla vědět.“

„Ano, děkuju, jsi hodný. Ozvu se ti, *ciao*,“ odpověděla jsem a ukončila hovor, zatímco jsem dál hleděla nepřítomně do dáli. Vtom mi došlo, že právě tohle byl zřejmě důvod, proč ke mně přišla zcela nevysvětlitelná a naléhavá potřeba absolvovat Mamaniho semináře intenzivní formou všechny najednou, ne jeden po druhém, navzdory napjaté finanční situaci v předchozím roce. A proč mě cosi donutilo jet s ním na výpravu do Peru zrovna letos. V tu chvíli ještě nikdo netušil, že je to úplně poslední šance a že už nikdy žádné další Peru s Mamanim nebude.

Vzpomněla jsem si na své setkání se světelnou bytostí na počátku roku v deliriu vysokých horeček a na její naléhavá slova: „Už není možné čekat, je čas...“ Náhle začínala dávat mnohem větší smysl. Vybavila jsem si i naše pozdější setkání uprostřed peruánské pouště. Byla to poslední příležitost, kdy mě tam mohl Hernán zavést. V tu chvíli nikdo netušil ani to, že Hernánův čas předávání učení moudré andské tradice se začíná naplňovat a že jediné dva semináře, které kdy ještě povede, zorganizuju já v Čechách.

Byla tady ale ještě jedna okolnost, o které neměl Manuel ani tušení. Můj dnešní sen. V něm na mě Hernán mlčky hleděl a podával mi atletický štafetový kolík. Ráno mi to přišlo opravdu humorné

a hned jsem to vypustila z hlavy. Teď jsem ale sen viděla v trochu jiném světle. Nějak jsem vnitřně cítila, že můj neobvyklý prožitek v peruánské poušti znamenal určitý předěl v mém životě.

V tu chvíli by mě ale nenapadlo, že moje nová životní etapa bude spojená s dalšími velmi těžkými životními zkouškami. A bude záležet jen na mně, jak v nich obstojím. Zpětně děkuji, že jsem o nich neměla dopředu ani tušení. Nevěřila bych, že v té koncentraci, v níž mi je osud vmete do životní cesty, v nich dokážu obstát. Sluneční kotouč zapadl za vrchol skalního štítu a údolí znatelně potemnělo. Spolu s tím se citelně ochladilo. Trochu jsem se zatrásla zimou, zvedla jsem se a mé kroky zamířily pomalu k vesnici.

Můj podzim se nesl v duchu velké finanční nejistoty. Cestou do Peru jsem se vydala ze všech rezerv a několik tisíc eur vyfakturovaných za mou novinářskou práci pro trentinské agentury na účet stále nepřicházelo. I když to moje racionální kozoroží hlava vyhodnocovala jako neopatrné, mé srdce, kterému vládl ohnivý ascendent ve Lvu, stále nepochybovalo o tom, že cesta do Peru byla dobrým rozhodnutím. Skutečnost, že byla navíc zřejmě také Hernánovou poslední, to jen potvrzovala. Vzniklé situaci jsem musela čelit.

Měla jsem pocit, že jsem rozkročená mezi dvěma profesionálními cestami. Jedna byla novinářská a ta druhá souvisela s masážími a kurzy osobnostního rozvoje – s Hernánovým odkazem. Vzájemně se sice na první pohled nevyklučovaly, ale cítila jsem, že energeticky nemohu rozhybat oba směry natolik, aby oba dlouhodobě paralelně dobře fungovaly, aniž by mě to zcela vyčerpávalo. Když jsem měla v prosinci na účtu dvacet sedm eur, pochopila jsem, že nadešel čas se rozhodnout. Věděla jsem, že mnoho českých i italských novinářů tvrdí, že uživit se novinářinou na volné noze je utopie. Občas se mi v životě dařilo i ve zdánlivě beznadějných situacích čarovat. Smlouva na překlad druhé Mamaniho knihy ještě nebyla podepsaná, a tak bylo jasné, že překládat začnu nejdříve na jaře.

Rozhodla jsem se napnout všechny síly a dát novinářině poslední, ale opravdu plnohodnotnou šanci neředěnou žádnými dalšími aktivitami. Točila jsem reportáže, dělala živé vstupy do vysílání, předtočené příspěvky do zpráv s takovou intenzitou jako nikdy

předtím... Když mi pak přišly honoráře za šestnáct rozhlasových příspěvků na účet, výše souhrnné částky definitivně rozhodla. Byl čas na změnu. Jsou chvíle, kdy má smysl se snažit, ale také je důležité umět se ve správnou chvíli zvednout a odejít. Změnit směr. Aby si člověk mohl dál vážit sám sebe. Ještě pár týdnů jsem ze setrvačnosti nějak fungovala a tvořila další příspěvky, potřebovala jsem trochu času se s tím rozhodnutím vnitřně smířit. Přijmout ho a dokázat si za ním stát.

Inu, dobrá. Zpráva, že se mám věnovat práci se ženami jako jejich průvodkyně, kterou jsem obdržela před pár týdny během probdělé noci v ruinách posvátného chrámu uprostřed peruánské pouště, byla koneckonců jasná. Ale je dost možné, dokonce velmi pravděpodobné, že kdyby byly podmínky mé novinářské externí spolupráce s médií přijatelné, nikdy bych nenašla odvahu otočit kormidlo své lodi plující vodami života úplně jiným směrem.

Sedla jsem k počítači a zarezervovala závazně několik jarních a podzimních termínů pro své další kurzy pro ženy v novém mediatačním centru. Byl to moment, kdy se někde hluboko ve mně něco přepnul. Na pomyslné křižovatce jsem se rozhodla zahrnout jinam, než jsem měla původně v plánu, a udělat tím směrem také jasný a konkrétní krok. Hned. I když je nám nějaká cesta jasně předurčena, aby se mohla naplnit, musí přijít z naší strany také činy. Nastane moment, kdy musíme svému poslání uvěřit především my sami ve svém nitru a vědomě se pro tu cestu rozhodnout. A to se v tu chvíli stalo mně. A když mi z redakce zavolali, že ještě nemám na aktuální rok podepsanou smlouvu o spolupráci, už celkem s klidem v duši jsem jim odpověděla, že už ji nepodepíšu.

Takže to byl konec. Vzpomněla jsem si na dobu, kdy jsem jako malá snila o tom, že budu lidem z televizní obrazovky a z rádia vyprávět o Itálii. A byla jsem na sebe pyšná, že se mi podařilo ten sen uskutečnit. A nikdy by mě nenapadlo, že to budu jednou já, kdo se ho dobrovolně vzdá. Ale i to se v životě stává. Ale jasně jsem vnímala, že i přes lítost, kterou jsem cítila, jsem vycházela z této zkušenosti silnější. Vědomá si své hodnoty. O to, že bych se neuživila, jsem se nebála. Už jsem za život vystřídala několik zcela odlišných profesí. Mohla jsem se ke kterékoli z nich vrátit. Anebo se ponořit do něčeho

zcela nového, co už pomalu získávalo jasné kontury. A co následovalo volání mé duše.

O náplni mých dnů v nejbližších jarních a letních měsících ale bylo rozhodnuto. Moje nakladatelka Romana mi zavolala, že smlouva na překlad další Mamaniho knihy je konečně podepsaná. „Tak se do toho můžeš pustit,“ hlaholil do telefonu její charakteristický hlas, při jehož poslechu se mi jasně vybavovala její usměvavá tvář.

„Já vím, už mi přišla překladatelská smlouva,“ odpověděla jsem potěšeně. Konečně jsem mohla dostat svému slibu, který jsem si dala před čtyřmi roky ještě před překladem *Kurandery* – zprostředkovat českým ženám překlad i té knihy, kterou to pro mě vlastně všechno začalo. A která mě významně podpořila v těžké životní chvíli.

„Ale jen ti připomínám, že jsem se stále nevzdala myšlenky na tvoji vlastní knihu, Luci. Už jen to, co o tobě vím, by vydalo na román, a to toho samozřejmě spoustu ani netuším. Tak o tom popřemýšlej. Podle mě na to máš. Říkala jsem to před tebou několika dalším lidem a dneska jsou jejich knihy bestsellery.“

Nebylo to poprvé, co jsem od Romany něco takového slyšela. A zajímavé na tom je, že já sama to cítím ve svém nitru už od dětství. Jednou budu psát knihy. Dokonce jsem v sobě měla odmalička zcela konkrétní obraz sama sebe, jak sedím na mořském pobřeží a tūkám jako dospělá rukopis do psacího stroje. (Trochu se mi ulevilo, že psací stroj v průběhu let nahradil počítač, ve kterém se dá leccos doplnit, pozměnit a zpřeházet.) Problém ale nebyl v tom, že bych měla pocit, že na to nemám nebo že nemám o čem psát. Člověk nemusí být Shakespeare ani Coelho, a přesto si mohou jeho knihy najít své čtenáře a něco hodnotného jim přinést. Cítila jsem ale, že stále ještě nemám dostatečný emoční odstup od náročných událostí svého života, a připadalo mi, že by moje kniha mohla vyznívat příliš melodramaticky. Nechtěla jsem, aby to byl pouhý sebeterapeutický emoční výhřez ženy v pozici oběti života. Jestli jednou napíšu knihu, tak chci, aby byla celkově pozitivní, i když dějově barevná. Aby byla otevřená a vyprávěla opravdu o životě se vším, co přináší, žádná červená knihovna. Aby čtenáře a čtenářky především inspirovala. Dodala jim sílu pustit v životě to, co už jim neslouží. A s odvahou

a vírou následovat své sny. Tušila jsem, že materiálu k tomu mám opravdu dost. Potřebovala jsem jen ještě trochu odstupů.

A taky jsem potřebovala rozhodnout jednu věc. Zda bude kniha otevřeně autobiografická, nebo ne. S tím jsem se stále ještě prala. Nebyla jsem z autobiografického konceptu z mnoha důvodů nijak nadšená. Mimo jiné jsem věděla, že mi to do určité míry sváže ruce, protože jedna věc je psát o smyšlených osobách nebo zakamuflovat ty skutečné do fiktivních a něco zcela jiného je vyprávět otevřeně svůj příběh a psát o reálně žijících lidech, byť ve většině případů s pozměněnými jmény. Nikomu jsem nechtěla knihou ublížit. Zároveň jsem ale měla pocit, že právě v autobiografičnosti může být ta největší síla a hodnota. V tom, že otevřeně přiznám, že ten příběh není smyšlený a že se to všechno v životě opravdu může stát. Protože už se to stalo mně. Všechny ty splněné sny, magické momenty synchronicit a náhod-nenáhod. Všechny ty vzestupy a pády. Život dokáže napsat příběhy, na které fantazie nestačí. Chtěla jsem ukázat, že to občas v životě není jednoduché, ale že v sobě můžeme najít vnitřní sílu vstát jako fénix z popela a pokračovat dál, protože to za to stojí.

A ještě jsem měla jednu neskromnou ambici. Když jsem byla dospívající holka, milovala jsem dívčí romány Stanislava Rudolfa. Těšila jsem se na každou další jeho knihu. Novinky se do knihkupectví dostávaly vždycky ve čtvrtek a já tam byla ochotná stát frontu i několik hodin. A když jsem si z knihkupectví nesla ještě tiskem vonící *Pusinky*, doslova jsem poskakovala radostí a začala knížku hltat už cestou domů. Dodnes si pamatuju, jaký měla kniha přebal.

Nikdy nezapomenu na to, když jsem poprvé zažila pocit, jako by mi byla kniha blízkou přítelkyní, která mi rozumí. Ten pocit, že je mi blízkou společnicí a odkládám ji se spokojeným vědomím, že ještě nejsem ani v půlce. Těším se, až se zase začtu do dalších řádků, a s nelibostí sleduju, jak se nepřečtená část tenčí. A pak přijde poslední stránka, poslední řádek, poslední slovo a já si přeju jedině. Ať to ještě nekončí. Tak to bych si přála, aby se stávalo lidem u mých knih. A aby pro ně představovaly příjemnou společnost a zároveň v nich zanechaly něco užitečného pro jejich vlastní život. Příležitost k zamyšlení, inspiraci, podporu, povzbuzení, dodání síly a odvahy, uvědomění... A aby se z nich také něco zajímavého dozvěděli.

Na to jsem ještě nebyla připravená. Měla jsem pocit, že ještě nemám všechny kamínky do mozaiky, které by v mých očích tvořily nějaký smysluplný dějový oblouk. Ještě prostě nenazrál čas. A nešlo to uspěchat, i kdybych stokrát chtěla. Novinařina i překlady knih mezitím v každém případě stále třibily mou jazykovou obratnost a cit.

Mamaniho druhá kniha, kterou jsem se chystala přeložit, se v italštině jmenovala *La donna con la coda d'argento*. Slovo *coda* mělo v italštině více významů. Znamenalo ohon, ale také ocas. Název *Žena se stříbrným ohonem* se v nakladatelství moc nezamlouval a bylo třeba vymyslet jiný. Požádali mě o nějaký tip jak na název, tak na motiv obálky. Už od překladu *Kurandery*, kdy jsem začala do zákulisí vydávání knih malinko nahlížet, jsem věděla, že vzhled obálky a název knihy není pevně daný a verze v různých jazykových mutacích se mezi sebou mohou lišit, a často dost výrazně. Bývá to většinou v kompetenci nakladatelství a ovlivňujícími faktory jsou mentalita čtenářů dané země, styl daného nakladatelství i jeho individuální marketingové strategie.

Protože jsem věděla, že jednou začnu psát, už pár let jsem v sobě nosila název své první knihy: *Hadí žena*. Ale najednou jsem měla pocit, že tento název by se pro tuto Mamaniho knihu skvěle hodil, pro její tematiku by byl naprosto dokonalý. Chvilku jsem zvažovala, jestli mám ten název ve jménu řekněme „vyššího dobra“ obětovat. Smiřovala jsem se s tím pár dnů, ale nakonec jsem to udělala. A nevědomky tak opět rozhybala zákonitosti *ayny* – principu vzájemnosti, který představoval jednu z hlavního pilířů andské tradice. Strach, pocit ohrožení a lakota by mi koneckonců nepřitáhly do života nic příjemného a pro mě hodnotného. Byla jsem si jistá, že pro svou knihu vymyslím jiný pěkný název. Až přijde její čas.

Před svým vnitřním zrakem jsem navíc náhle spatřila nejen název, ale i obálku. Kondora v letu, podobně, jak jsem ho vyfotila v Peru z kondoří vyhlídky *Cruz del condor*. Poslala jsem návrh názvu a obálky do redakce. Byl přijat bez výhrad, povedlo se najít podobnou fotografii a já jsem prostě věděla, že je to tak v pořádku. A opět mě prostoupil ten zvláštní pocit, že má role není v tomto případě pouze překladatelská. Že si mě pro tento úkol Existence vybrala a že v přímém přenosu probíhá jakási zvláštní magická alchymie, které zatím

ani já dosud plně nerozumím. Jen jsem schopna ji čas od času svým vnímáním zachytit. Tak jako právě teď.

Mé jarní semináře se překvapivě velmi rychle zaplnily a já tu hozenou rukavici s jakousi odevzdaností a pocitem osudovosti zvedla a začala se usazovat do pro mě zcela nové lektorské role. Chtěla jsem to pojmout po svém. Ale na to jsem si to potřebovala pořádně osahat. Polovinu programu jsem tvořila za chodu, přímo na místě. Dneska mi způsob, kterým jsem si v počátcích naprosto iracionálně dodávala odvahy, připadá úsměvný. Ale bez toho bych asi nikdy nezačala. Několik prvních let jsem s sebou na semináře vozila kufr plný chytrých knih, abych nezůstala na holičkách, kdyby přestalo fungovat mé napojení nebo mi náhle došla inspirace. Přesvědčovala jsem sama sebe, že bych třeba za noc do dalšího dne něco nastudovala. To byl samozřejmě holý nesmysl, ale v tu chvíli mi to pomáhalo. Ten pocit záchranného lana, byť velmi iluzorního, mi dodával odvahu skočit do neprobádaných vod rovnýma nohama a začít v přímém přenosu tvořit. Neměla jsem v rámci několikadenních seminářů žádného zkušenějšího spolulektora, o kterého bych se mohla opřít. Ale intuitivně jsem věděla, že nemohu dělat jen krátké víkendovky. Že pro svůj způsob práce potřebuju čas. Tehdy jsem ještě netušila, že to úplně nejdůležitější je, že ženy stráví během kurzu dostatečně dlouhý čas v energetické poli, které vytvořím, což jim umožní vnitřně se přeskládat.

Nejhorší chvíle jsem prožívala vždy na cestě na seminář, kdy se mě v autě pravidelně zmocňoval pocit, že snad ani nemám nic tak hodnotného, co bych mohla ženám nabídnout. Říkala jsem si: „Kdo jsem já, abych někoho poučovala?“ Zážitky prožité v ruinách posvátného chrámu v peruánské horské poušti spolu s jasným a pro mě překvapivým a nepochopitelným vzkazem od strážných duchů toho místa, že právě toto je má cesta a poslání, se do mě ale otiskly tak intenzivně, že jsem to poselství s určitou mírou odevzdanosti, i když vůbec ne jistoty, následovala. A dokázala pochybovačné vnitřní hlasy umlčet.

Sebejistota a stále větší sebedůvěra přicházely postupně s tím, jak jsem začínala důvěřovat svému vnitřnímu vedení, jak jsem se otrkávala a dovolovala si měnit program, jak jsem to v danou chvíli cítila, a také s tím, jak se mi ženy začaly před očima proměňovat a referovat

o tom, co všechno se v jejich životech po kurzech proměnilo k lepšímu. Byl to intenzivní proces i pro mě.

Jaro roku 2014 pro mě neznamenal jen ukončení mé novinářské etapy, ale bylo náročné ještě z jiného důvodu. Další výzva přišla ze směru, ze kterého jsem ji vůbec nečekala. Myla jsem zrovna nádobí po víkendovém obědě, když do kuchyně přišel Lukáš, beze slova vzal utěrku a začal ho utírat. Trochu překvapeně a zkoumavě jsem se na něj podívala. „Jdeš mi pomoci?“ Bylo mi to trochu podezřelé.

„Nooo...“ odpověděl neurčitě. Chvilí mlčel a po několika utřených hrncích pronesl: „Mami...? Pamatuješ si na tu svoji reportáž pro rádio o šedesátiprocentní nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii mladších než třicet let? Včetně vysokoškoláků?“

„Jasně, pamatuju, proč se ptáš?“ Zatím jsem vůbec netušila, kam tím míří.

„No, víš, říkal jsem si, že situace je pro mladý lidi v Itálii fakt těžká. A je dost pravděpodobný, že když dodělám tuhle školu a nějakým zázrakem se dostanu na vejšku – což teda vůbec není jistý, když pořád dělám reparáty z latiny nebo italštiny –, tak budu x let makat jako blázen, jenom abych pak rozšířil řady nezaměstnaných mladochů.“

„Luky, já nechápu, co tím chceš říct...“ podívala jsem se mu zkoumavě a zpříma do očí.

„Mami, já s tebou potřebuju mluvit. Můžeme si na chvilku sednout?“ vyzval mě s odhodláním a já měla najednou pocit, že ho v sobě nějakou dobu hledal. Vypadalo to na vážný rozhovor. Ještě že začal mluvit o studiu, protože kdyby řekl jen: *Mami, potřebuju si s tebou o něčem promluvit*, asi by mě spíš napadlo, jestli není Clarissa těhotná. Ale to by tu snad teď stáli nebo seděli oba, když tu spolu všichni žijeme pod jednou střechou. Ten záhadný úvod o nezaměstnanosti mladých Italů tomu ale nenasvědčoval, v každém případě to vypadalo vážně. Nádobí počká.

Utřela jsem si mlčky ruce do utěrky a sedla si ke kuchyňskému stolu. Sedl si naproti mně a pohlédl mi zpříma do očí. Rysy v obličejí se stále více podobal mému tátovi v jeho věku, i když v některých detailech a gestech jsem zase občas poznávala Lukášova otce. Tmavě

hnědé oči měl každopádně orientálně protažené úplně stejně jako já a tento detail byl v široké rodině z nějakého záhadného důvodu společný jen nám dvěma. Ve školce mi kvůli tomu děti nadávaly *Čiňanko*. K dlouhým úvahám o dědičnosti podoby a jejímu původu mi ale Lukáš nedal žádnou příležitost, protože se zhluboka nadechl a spustil. Způsobem, který mě vůbec neuklidnil.

„Nejdřív ze všeho ti chci říct, že jsem si to fakt promyslel a že to není žádný úlet. Já vím, co všechno jsi udělala proto, abych mohl tuhle školu studovat. Kolik tě to stálo úsilí a peněz. A vždycky ti za to budu vděčný. Fakt. A když na tom budeš trvat, tak to kvůli tobě dodělám. Ale pokud jde o to, co chci já...“ Na chvíli se odmlčel a pak pokračoval: „Pokud jde o to, co chci já, tak jsem zjistil, že tohle není moje cesta. Nechci se stát lyžařským instruktorem. Chtěl bych se vrátit do Čech...“

Doufala jsem, že se mi to zdá a že se každou chvíli probudím. Byla jsem ráda, že sedím, protože jinak by se mi asi podlomila kolena. Hlavou mi běželo všechno, co jsme oba udělali pro to, aby mohl studovat zrovna toto vysokohorské lyceum v Trentinu. Intenzivní kurz italštiny v Sieně, pak v Římě. Prodaný dům v Liberci... A paralelně s tím jsem se snažila kotvit se andskými technikami pevně ve svém středu.

Hlavně klid. Dýchej... říkala jsem v duchu sama sobě.

„Luky, třeba máš jen krizi,“ namítla jsem co možná nejlídněji. „Já tomu rozumím, že je to těžký, že jsi nebyl zvyklý se učit a na téhle škole to prostě jinak nejde. Že je těžký mít denně latinu a překládat z italštiny do latiny a obráceně, když ani jeden z těch jazyků pořádně neumíš. Ani jeden jsme to předem nevěděli a máš můj obdiv, že to zvládáš. Vždyť víš, že tě učitelé i chválí. Na to, že jsi cizinec, si vedeš dobře. Nikdo od tebe nečeká zázraky...“

„Ale mě nebaví pořád jenom biflovat a přitom být outsider, chodit do školy celý rok i v sobotu a pak se muset šrotit i o prázdninách, abych udělal jeden nebo dva reparáty a nepropadl. Je to frustrující. A došlo mi, že horským průvodcem prostě být nechci. Ani instruktorem... Když vidím kluky, jak to žerou, tak já to tak prostě nemám,“ namítl a v jeho hlase byla patrná naléhavost.

Věděla jsem, že to bude těžké. V mnoha směrech. Nikdy bych nechtěla, aby Lukáš studoval něco jen proto, aby splnil mé přání.